

Az Erzsébet-sugárut és a betterment.

A fővárosi közmunkák tanácsában az utóbbi napokban érdekes kérdéssel foglalkoztak. Az Erzsébet-sugárut került napirendre abból az alkalomból, hogy a főváros a tulajdonul sokat vitatott utnak vonalában bizonyos megállapodásra jutott. Nem jelenti ez a megállapodás azt, hogy most már végre ki van tűzve a sugárut végleges iránya. (Nagyon sok idő fog eltelni, amíg odáig eljutunk.) Az új fejezet, amelyhez ez a nagy probléma érkezett, azt jelenti, hogy most már van egy alap, amely körül tovább lehet tárgyalni.

Nagyon kívánatos volna, hogy a szép kérdés ne csak a tárgyalások utvesztőiben bolyongjon. A világvárosi mivoltában tetszelgő Budapestnek a legszűkebb utcák tömkelegében szüksége van erre az új, hatalmas, levegős közlekedési érre, amely a központi városházát egyenes irányban kötné össze a Városligettel. Hogy a kérdés olyan sokáig húzódik, annak bizonyos, s elég súlyos kellemtelenségei vannak. Az ugyanis minimális építkezési kedve káros hatással van a vajudó terv. Azon a környéken, amerre az új sugárut futna (több pozitív példát ismerünk) számos építkezési engedélyt megtagadtak, mert nem tudják, vajjon az új épületek nem esnek-e utjába a sugáruttal kapcsolatos szabályozásnak, s nem vesz-e az új épületekkel újabb terheket nyakába a kisajátítás. Ez a megkötés hosszú időn át tarthatatlan helyzetet teremt, s ezért is kívánatos, hogy legalább a pontos iránya legyen meg a sugárutnak.

Bizonyos reményekre jogosít most, hogy a közmunkák tanácsa a maga részéről helyesnek tartotta a főváros által megállapított vonalvezetést. Miután pedig ebben a kérdésben a döntő szó a mi viszonyaink között a közmunkák tanácsáé, a főváros és a döntő testület rezonálása mindenesetre jót jelent a sugárut jövődjé sorsára nézve.

A vonalvezetés gipszmodellbe öntve látható a közmunkák tanácsának üléstermében. Mintha madártávlatból néznők, szépen és beszédesen alakul ki előttünk a jövődjé su-

gárut. Ennek jó része a Dob-utca vonalát követi ki a liget irányában, természetesen megszélesítve a szűk utcát, mintegy negyedrésze azonban ma beépített háztérsületeken vág keresztül, a Dob-utca és a Király-utca között s a központi városházához torkol. Teljesen sugár irányban megcsinálni nem lehetett ezt a vonalvezetést, az utnak a városház felé vezető része elhajlik egy kissé. Ezt az elhajlást azonban térszerű kiképzéssel enyhítik a torkolatnál. A tér a jövő városháza előtt lenne, hogy megfelelő keretet adjon a főváros palotájának.

Hogy azután mikor jut Budapest ehhez az új uthoz, már nagy kérdés. Sok sok pénz kell ahhoz, hogy mindaz, ami a gipszmodellen olyan csábítóan mutatkozik, életre is keljen.

— Mintegy hatvan millió koronába kerülne ennek a sugárutnak létesítése — mondták előkelő helyen. — Ebből az összegből nagyon sok megtérülne az értékesítés útján, azonban még így is 16—20 millió koronájába kerülne a fővárosnak az Erzsébet-sugárut.

— Tehát csak a messzi jövő problémája az egész? — kérdeztük.

— Szomorú, de úgy látszik. Még ha a hitelviszonyok megjavulnának, akkor is alig lehet gondolni ekkora kiadásra.

— Vagyis még remény sincsen egyelőre?

— Egyetlen mód kínálkoznék ennek a kérdésnek megoldására: a betterment. Nagyszerű példák kínálkoznak a külföldön a betterment jótékony, városfejlesztő hatására, s nem látom az okot, hogy miért ne lehetne nálunk is megcsinálni. Természetesen ez csak törvényhozási uton lehetséges. Bizonyos azonban, hogy sok ellensége is van ennek a rendszernek s erős csatákat kellene megvívni az ellentáborral. Ugy véljük azonban, hogy vég eredményben a betterment mégis csak a polgárság érdekében van, s előbb-utóbb be kell következnie. A főváros — amely rengeteg hitelt vett a nyakába — előbb-utóbb abba a helyzetbe kerül, hogy a megkívántató áldozatokat meghözni nem képes, de semmi esetre sem lesz módjában még egy olyan építési programot maga elé tűzni, mint aminőnek a lebonyolításán most, az ismert nyomasztó viszonyokkal küzdve, fáradozik. Csakis a betterment segíthet. Minél hamarabb fordulnak hozzá, annál gyorsabb tempóban alakul

ki Budapest olyan nagygyá, amint azt a főváros hívei a maguk ábrándképeiben látják. Akkor nem kellene a legszebb terveknek a tárgyalótermekben, tervrajzokban és aktákban megfenekleni.

— Értesülésünk szerint — mondta forrásunk — a legközelebbi időben komoly formában napirendre is fog kerülni a betterment kérdése. A vállalkozó közönségben, azt hisszük — vélte informátorunk — támogatásra talál ez az ügy.